

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJĄ IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJĄ

2022 m. gruodžio 30 d. Nr. 4D-2022/1-1167
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama – Skundas) dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau vadinama ir – ŽŪM) tarnautojų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo skundus dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau vadinama ir – NŽT) tarnautojų netinkamai atliekamos žemės naudojimo valstybinės kontrolės funkcijos.

2. Pareiškėjo skunde rašoma:

2.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, ŽŪM nereaguoja į Pareiškėjo pateiktus prašymus-skundus (2022 m. vasario 17 d., 2022 m. rugpjūčio 18 d., 2022 m. rugpjūčio 7 d. ir 2022 m. rugsėjo 10 d.), o persiunčia juos pavaldžioms tarnyboms, kurių veiksmai yra skundžiami, t. y. ŽŪM ir NŽT. Tai trunka jau antrus metus, kas kelia stresą, nusivylimą, nepasitikėjimą valstybės tarnautojų veiksmais.

Pareiškėjas informavo tarnybas apie neteisėtus ir šališkus NŽT Jurbarko skyriaus (toliau vadinama ir – Skyrius) vedėjo A. B. veiksmus ir prašė tyrimą pavesti atlikti kitai institucijai ar asmeniui, bet Pareiškėjo prašymai buvo ignoruojami, tyrimus pavedant atlikti tarnautojui, kurio veiksmai buvo skundžiami – NŽT Skyriaus vedėjui. O tai yra grubus teisės aktų pažeidimas, gal net nusikalstama veika. A. B. yra dirbęs NŽT. Šališki tyrimai buvo atliekami neįsigilinus iš esmės į jų turinį, esamą padėtį.

2.2. Pareiškėjas nuo 1994 metų pavasario gyvena žemės sklype, <...>, Jurbarko mieste (toliau vadinama – Sklypas). Pagal 2005 m. balandžio 4 d. naujai nustatytas Sklypo ribas (atlikus Sklypo kadastrinius matavimus) Pareiškėjas sumontavo įvažiavimo nuo <...> gatvės į Sklypą vartų stulpus. Šie stulpai keturkampiai (40x40 cm), įbetonuoti į žemę ir sumūryti iš plytų, stulpų viršus apskardintas.

2.3. Akcinės bendrovės „A“ Klaipėdos filialas pagal Jurbarko rajono savivaldybės (toliau vadinama – Savivaldybė) 2007 m. balandžio 11 d. išduotą leidimą Nr. 07-30/NS <...> gatvėje, Jurbarko, pravedė dujotiekį ir prie Pareiškėjo vartų tvoros stulpo dujininkai pastatė metalinę dujų paskirstymo spintą (105x66x21 cm), kuri prireikus gali būti skirta namams, <...> ir <...>, prisijungti dujas (Pareiškėjas dujų iš minėtos dujotiekio spintos nėra įsivedęs). Ši spinta nuo Pareiškėjo vartų stulpo yra 29 cm išsikišusi į <...> gatvės pusę.

2.4. Susiklostė paradoksali logiškai nesuprantama absurdiška situacija, kai Pareiškėjo tvoros stulpas, esantis toliau nuo <...> gatvės pusės, tariamai pažeidžia teisės aktų reikalavimus, o

dujininkų sumontuota spinta, nuo Pareiškėjo vartų stulpo 29 cm išsikišusi į <...> gatvės pusę, nepažeidžia teisės aktų reikalavimų.

Nurodytą tariamą problemą turėtų spręsti dujininkai arba kitų šalia praeinančių komunikacijų atstovai, o ne Pareiškėjas – 70 metų privatus asmuo, senjoras.

Pareiškėjas pastatė vartų stulpus pagal tuo metu galiojusius teisės aktų reikalavimus ir matininkų nužymėtas Sklypo ribas (šiuo metu yra dar likęs įkaltas pirminis metalinis Sklypo ribos strypas ir pasodinti ribą žymintys medžiai), iš ko darytina prielaida, kad Pareiškėjo veiksmuose nėra ir negali būti teisės aktų reikalavimų pažeidimo. Pareiškėjas įsitikines, kad jei kas ir suklydo, tai tuo metu Sklypą matavę matininkai ir kiti tuo metu Sklypą formavę asmenys.

2.5. Pareiškėjas NŽT Skyrių ne kartą informavo, kad Sklypas išpirktas 1993 metais, ir kad Pareiškėjui priklausančio Sklypo ribose eina visos <...> gatvės vandentiekis. Net ir sumontuotas vandentiekio paskirstymo šulinys yra Pareiškėjo Sklypo ribose.

Servituto ar kitos kompensacijos už Sklype esančius įrengimus Pareiškėjas negauna, dėl ko pretenzijų valstybei nereiškė.

Pareiškėjas prašė tikrintojų spręsti nurodytą klausimą, klausdamas, ar yra alternatyva „priskaičiuoti tariamai užimtą valstybinę žemę prie mano išpirktos žemės, kuria naudojasi valstybė, ribos“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

Tikrintojai kelia klausimą dėl Pareiškėjo užimos valstybinės žemės ir visiškai nutyli faktą, kad valstybė naudojasi Pareiškėjui priklausančia Sklypo dalimi, ir šio klausimo nesprendžia.

2.6. Į Pareiškėjo pateiktus argumentus apie esamą padėtį nereaguojama, nekreipiamas dėmesys į jokių paaiškinimus, nepagrįstai kaltinant Pareiškėją dalies valstybinės žemės užėmimu. Daugybę metų eksploatuojant minėtus stulpus, niekam nekilo abejonių dėl esamų Sklypo ribų, o Savivaldybė dar nepatikslinusi šios gatvės kadastrinių duomenų Nekilnojamojo turto registre (toliau vadinama – NTR).

2.7. Po tariamo tikrintojų įspėjimo Pareiškėjas 2021 m. rugsėjo 20 d. nuvyko į Savivaldybės administraciją, kur vyr. architektė informavo, kad „situacija nėra tragiška“, „yra galimybė dalį žemės išsipirkti“. Pareiškėjas pradėjo žemės pirkimo procedūrą, t. y. Savivaldybės administracijai 2022 m. rugpjūčio 1 d. pateikė prašymą dėl dalies žemės išpirkimo.

Nepaisant to, kad Pareiškėjas ir NŽT Skyrius 2022 m. rugpjūčio 11 d. gavo Savivaldybės administracijos patvirtinimą dėl galimybės išpirkti žemės dalį, NŽT Skyrius 2022 m. rugsėjo 21 d. raštu grasina baudomis, tikriausiai dėl šios priežasties kvietė Pareiškėją 2022 m. spalio 13 d. 13.00 val. atvykti į NŽT Skyrių.

2.8. NŽT Skyriaus tarnautojai 2022 m. rugpjūčio 18 d. Sklype vėl atliko neplaninį patikrinimą, Pareiškėjui nedalyvaujant, nes niekas jo nekvietė. Tik pastebėjęs, kad „prie Sklypo vaikščioja pašaliniai asmenys“, Pareiškėjas išėjo pažiūrėti, „tuo metu iš automobilio išlipęs NŽT Skyriaus vedėjas pasiūlė man pasirašyti ant patikrinimo akto. Be abejo, aš nedalyvavęs patikrinime, tariamo akto nemačiau, neskaičiau ir jo nepasirašiau“.

2.9. Pareiškėjas 2022 m. rugpjūčio 21 d. gavo NŽT Skyriaus vedėjo raštą Nr. 32SD-3053-(14.32.104), kuriame rašoma, kad 2022 m. rugpjūčio 16 d. NŽT Skyrius atliko neplaninį patikrinimą Sklype, kas neatitinka tikrovės – nurodytą datą jokie patikrinimo nebuvo, tai akivaizdus dokumentų klastojimas.

2.10. NŽT Skyriaus vedėjo ir kitų tariamų tikrintojų elgesys logiškai nesuprantamas ir netoleruotinas, gal net užslėpta nusikalstama veika ar kiti neteisėti veiksmai. NŽT Skyriaus vedėjas su jo pavaldžiais darbuotojais, neturėdami jokių įrodymų, nori Pareiškėjui pritaikyti galiojančius teisės aktų reikalavimus, kurie tuo metu atliktiems veiksams netaikytini. Tai yra absurdas, teisinis nihilizmas, logiškai nesuprantami valstybės tarnautojų veiksmai ir sprendimai.

3. Pareiškėjas prašo Seimo kontrolierės:

3.1. skundą išnagrinėti iš esmės;

3.2. įpareigoti atitinkamas institucijas išspręsti klausimą dėl tariamos nuobaudos skyrimo pagrįstumo ir servituto Sklype nustatymo.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Informacija, susijusi su žemės naudojimo valstybine kontrole:

4.1. NŽT Skyriaus 2021 m. rugpjūčio 5 d. patikrinimo akte pažymėta, kad 2021 m. rugpjūčio 4 d. buvo atliktas Sklypo patikrinimas, kurio metu nustatytas galimas vartų patekimas į valstybinę žemę.

4.2. NŽT Skyriaus 2021 m. rugpjūčio 11 d. raštu Nr. 32SD-3183-(14.32.104) Pareiškėjas buvo pakviestas 2021 m. rugsėjo 20 d. 10 val. atvykti į NŽT Skyrių dėl administracinio nusižengimo aplinkybių išsiaiškinimo ir administracinio nusižengimo protokolo surašymo.

4.3. 2021 m. rugsėjo 20 d. nutarime Nr. NZT-ANR_N-2078-2021 administracinio nusižengimo byloje buvo užfiksuota, kad Pareiškėjui už Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau vadinama – ANK) 110 straipsnio 1 dalyje (žr. pažymos 10 punktą) nustatytą pažeidimą skirta administracinė nuobauda – įspėjimas.

4.4. Pareiškėjas 2021 m. rugsėjo 20 d. pateikė NŽT Skyriui sutikimą su paskirta nuobauda, įsipareigodamas pašalinti pažeidimą, t. y. perkelti savo sodybą supančios tvoros stulpus ir vartus iš valstybinės žemės į savo Sklypo ribas.

4.5. ŽŪM 2022 m. vasario 17 d. gautame Pareiškėjo kreipimesi rašoma:

„Gerb. Ministre, ši Prašymą adresuojau Jums, o ne NŽT, kadangi NŽT Skyriaus vedėjas A. B. šioje institucijoje jau yra dirbęs, todėl neatmetama galimybė, kad prašymas gali būti išnagrinėtas neobjektyviai / šališkai.“

Pareiškėjas kreipimėsi nurodė, kad NŽT Skyriaus tarnautojai 2021 m. rugpjūčio 4 d. patikrinimo metu galimai neįsigilino į esamą padėtį iš esmės, Sklypo ribų netikrino, nematavo, išskyrus nuo <... g. pusės ir tai darė tariamai naujomis technologijomis, nesupažindindami Pareiškėjo su tuo, kas ir kodėl tikrintojams netinka. Be to, Pareiškėjas atkreipė dėmesį į Sklypo ribose esantį <...> gatvės vandentiekį, jo paskirstymo šulinį.

Pareiškėjas prašė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro „pasiūlyti NŽT Skyriui taikyti atitinkamas išimtis, priimant švelnesnį sprendimą, nesurištą su vartų stulpų nugriovimu ir perkėlimu. [...]“

4.6. ŽŪM 2022 m. vasario 24 d. rašte Nr. 3IN-133 (8.1 E) NŽT (kopiją teikiant Pareiškėjui) rašoma:

ŽŪM gavo Pareiškėjo prašymą dėl atliktos žemės naudojimo valstybinės kontrolės ir NŽT Skyriaus veiksmų.

Žemės įstatymo 32 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatyta, kad valstybės politiką žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos, žemėtvarkos planavimo srityje įgyvendina NŽT.

Pagal Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų, patvirtintų Vyriausybės 1994 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1244 „Dėl Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų patvirtinimo“, 3 punktą žemės naudojimo valstybinę kontrolę vykdo NŽT vadovo paskirti NŽT pareigūnai.

NŽT nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 194 „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos“, 12 ir 13 punktuose nustatyta, kad NŽT vadovauja ir už jai pavestų uždavinių įgyvendinimą atsako direktorius. NŽT direktorius organizuoja NŽT darbą, kad būtų tinkamai įgyvendinami NŽT iškelti uždaviniai ir perduotos funkcijos.

Vadovaudamiesi minėtomis teisės aktų nuostatomis, ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, siunčiame X prašymą. Apie šio prašymo nagrinėjimo rezultatus prašome raštu informuoti Pareiškėją (kopija – ŽŪM). [...]“

4.7. NŽT 2022 m. kovo 15 d. raštu Nr. 1SS-401-(5.59 E.) Pareiškėjui buvo pateiktas atsakymas į ŽŪM persiūtą kreipimąsi:

- nurodant teisinį reglamentavimą;

- išaiškinant NŽT Skyriaus 2021 m. rugpjūčio 4 d. atlikto Sklypo naudojimo patikrinimo tvarką;

- primenant, kad apie patikrinimo rezultatus (galimai savavališką valstybinės žemės užėmimą) Pareiškėjas buvo informuotas NŽT Skyriaus 2021 m. rugpjūčio 11 d. raštu Nr. 32 SD-2483-(14.32.104);

- konstatuojant NŽT Skyriaus 2021 m. rugpjūčio 4 d. atlikto patikrinimo trūkumus (NŽT Skyrius neatliko Sklypo naudojimo patikrinimo visa apimtimi pagal NŽT direktoriaus 2014 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3.)-499 patvirtintų Žemės naudojimo valstybinės kontrolės organizavimo ir vykdymo, administracinių nusižengimų teisenos Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos taisyklių (toliau vadinama – Kontrolės taisyklės) 27 ir 28 punktuose nurodytus reikalavimus, taip pat nepilnai įvertino Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų, patvirtintų Vyriausybės 1994 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1244, 11.6 papunkčio reikalavimų laikymąsi, nes patikrinimo metu neįvertintos rytinėje, pietinėje ir šiaurinėje dalyse esančios Sklypo ribos;

- pranešant apie planuojamą 2022 m. kovo 30 d. 11:00 val. Sklypo faktinių duomenų patikrinimą vietoje, kurio metu NŽT Geodezijos ir žemės naudojimo kontrolės departamento Žemės naudojimo valstybinės kontrolės skyriaus vyr. specialistas techninėmis priemonėmis įvertins faktiškai naudojamų Sklypo ribų atitikimą šio Sklypo privatizavimo dokumentuose nurodytoms riboms bei šiame Sklype esančių situacijos elementų (tvoros, vartų ir pan.) vietą.

4.8. NŽT Skyrius 2022 m. kovo 30 d. organizavo Sklypo faktinių duomenų patikrinimą vietoje.

4.9. NŽT 2022 m. balandžio 5 d. rašte Nr. 1SS-644-(9.14 E.) Pareiškėjui buvo:

- pateikta informacija apie 2022 m. kovo 30 d. atliktą patikrinimą ir 2022 m. balandžio 1 d. surašytą faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktą Nr. FD-1005-(7.31.) (toliau – Aktas), kurio aprašomojoje dalyje nurodyta, kad „[...] žemės sklypo pietvakarinėje dalyje įrengti metaliniai įvažiavimo vartai, kuriuos laiko iš plytų sumūrytos kolonos [...] įvažiavimo vartai ir kolonos yra išsikišę į <...> g. pusę. [...] varteliai ir vartai su kolonomis (plytų) galimai patenka už įteisintų ir NTR įregistruotų Sklypo ribų (link <...> g.)“. Iš prie Akto pridedamos situacijos (faktinių aplinkybių) schemos matyti, kad Sklypą juosiančios tvoros ir vartų elementai (mūro plytų kolonos) patenka į valstybinę žemę, t. y. šie elementai išsikiša apie 76 cm (bendrai užimamas 4,08 kv. m valstybinės žemės plotas);

- konstatuota, kad ir 2021 m. rugpjūčio 4 d., ir 2022 m. kovo 30 d. atlikto Sklypo faktinių aplinkybių patikrinimo metu iš esmės nustatytos tapačios faktinės aplinkybės dėl Sklypą juosiančios tvoros elementų – mūro kolonų (stulpų) patekimo į valstybinę žemę. Todėl konstatuota, kad žemės naudojimo tvarkos pažeidimas, už kurį taikoma administracinė atsakomybė pagal ANK 110 straipsnio 1 dalį, yra padarytas;

- dėl Sklype sumontuoto energetikos objekto išaiškinta jo perkėlimo klausimo sprendimo galimybė, nurodant:

„Iš NŽT Skyriaus pateiktos informacijos matyti, kad remiantis AB „A“ Klaipėdos filialo 2012 m. duomenimis, <...> gatvėje dujotiekio tinklai pastatyti pagal Savivaldybės 2007 m. balandžio 11 d. išduotą statybos leidimą Nr. 07-30/NS, namų dujų slėgio reguliavimo įrenginys sumontuotas dviem žemės sklypams, <...> ir <...>, Jurbarko m.

Atkreipiame dėmesį, kad pagal galiojantį teisinį reglamentavimą NŽT nepriskirta nagrinėti energetikos objektų ir įrenginių įrengimo ir (ar) eksploatavimo klausimus.

Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 15 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad vartotojo, gamintojo ar kito asmens pageidaujami rekonstruoti ar perkelti energetikos įmonei priklausantys energetikos objektai, kliudantys statinių statybai ar dėl kitų priežasčių, yra rekonstruojami ar perkeliama vartotojo, gamintojo ar kito asmens ir energetikos įmonės susitarimu teisės aktu nustatyta tvarka ir sąlygomis. Vartotojas, gamintojas ar kitas asmuo, kurio prašymu energetikos objektas yra rekonstruojamas ar perkeliamas, apmoka energetikos objekto rekonstravimo ar perkėlimo išlaidas. Taigi, jei manote, kad šalia Jūsų Sklypo esantis energetikos objektas (Jūsų įvardijama metalinė dujų paskirstymo spinta) kliudo Jums ar kitiems asmenims, galite kreiptis dėl

šio objekto perkėlimo į valstybės valdomą energetikos įmonę „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO), kuri atsakinga už elektros ir dujų skirstymą bei prižiūri skirstomuosius tinklus“;

- priminta apie 2021 m. rugsėjo 20 d. priimtą nutarimą administracinio nusižengimo byloje, kuriuo Pareiškėjui skirtas išpėjimas dėl ANK 110 straipsnio 1 dalyje numatyto pažeidimo ir NŽT Skyriui 2021 m. rugsėjo 20 d. pateiktą sutikimą dėl paskirtos administracinės nuobaudos ir išipareigojimo per 6 (šešis) mėnesius nuo šios nuobaudos paskyrimo (nuo 2021 m. rugsėjo 20 d.) žemės naudojimo tvarkos pažeidimus (tvoros stulpus) iš valstybinės žemės pašalinti;

- konstatuota, kad NŽT Skyrius neatliko Kontrolės taisyklėse numatytų veiksmų ir Pareiškėjo atžvilgiu 2021 m. rugsėjo 20 d. priėmęs procesinį sprendimą raštu neinformavo apie pareigą pašalinti padarytą pažeidimą per nurodytą terminą, taip pat nepriėmė sprendimo atlikti Sklypo neplaninį (pakartotinį) žemės naudojimo patikrinimą;

- išaiškinta galimybė kreiptis į NŽT Skyrių dėl termino pažeidimo pašalinimui atidėjimo;

- nurodyta sprendimo ginčijimo galimybė ir tvarka.

4.10. Savivaldybės administracijoje 2022 m. balandžio 7 d. buvo registruotas el. paštu gautas prašymas Nr. R7-119 organizuoti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo.

4.11. Savivaldybės administracijos 2022 m. balandžio 28 d. raštu Nr. R4-15-726 Pareiškėjas buvo informuotas, kad šiuo metu nėra galimybės įsigyti laisvos valstybinės žemės sklypo ploto, kadangi jis neatitinka įsiterpusio ploto sąvokos ir atlikus <...> gatvės kadastrinių duomenų patikslinimą ir įregistravus jos ribas NTR, prašymas galės būti nagrinėjamas pakartotinai.

4.12. Savivaldybės administracijoje 2022 m. rugpjūčio 2 d. registruotas el. paštu gautas 2022 m. rugpjūčio 1 d. prašymas dėl dalies žemės išpirkimo ir paklausimas dėl žemės sklypo formavimo, pertvarkymo galimybės. Atsakant į šį prašymą, informuota, kad preliminariai <...> gatvės įregistravimą numatoma užbaigti iki 2022 m. gruodžio 31 d.

4.13. ŽŪM 2022 m. rugpjūčio 8 d. buvo registruotas Pareiškėjo 2022 m. rugpjūčio 7 d. kreipimasis, kuriame nurodytos aplinkybės, analogiškos 2022 m. vasario 17 d. kreipimesi (žr. pažymos 4.5 papunktį) nurodytoms aplinkybėms, susijusioms su žemės naudojimo patikrinimu. Pareiškėjas papildomai informavo, kad nepaisant 2022 m. balandžio 7 d. Savivaldybės administracijai pateikto prašymą organizuoti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimą (dėl žemės išsipirkimo), NŽT Skyrius nepagrįstai reikalauja išardyti vartų stulpus. Pareiškėjas prašė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro skundą „pavesti ištirti iš esmės nešališkiems asmenims“.

4.14. ŽŪM 2022 m. rugpjūčio 11 d. rašte Nr. 3IN-501(8.1E) NŽT (kopiją teikiant Pareiškėjui) rašoma:

„ŽŪM gavo X skundą dėl galimai neteisėtų NŽT Skyriaus vedėjo veiksmų (2022 m. rugpjūčio 8 d., reg. Nr. 1IN-1112).

ŽŪM nuostatai¹ bei kiti teisės aktai nesuteikia įgaliojimų ŽŪM vertinti faktinių situacijų, valstybės įstaigų veiksmų ar neveikimo, jų priimamų sprendimų pagrįstumo, atlikti funkcijų, kurios pagal teisės aktus yra priskirtos kitoms institucijoms, ar daryti įtaką šių institucijų veiklai ir (ar) sprendimams.

Pagal Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų^{1 2 3} punktą žemės naudojimo valstybinę kontrolę vykdo NŽT vadovo paskirti NŽT pareigūnai.

NŽT nuostatų³ 12 ir 13 punktuose nustatyta, jog NŽT vadovauja ir už jai pavestų uždavinių įgyvendinimą atsako direktorius. NŽT direktorius organizuoja NŽT darbą, kad būtų tinkamai įgyvendinami NŽT išskelti uždaviniai ir perduotos funkcijos. Pagal šių nuostatų 13.7 papunktį NŽT direktorius yra įvardytas kaip tinkamas subjektas įstatymų nustatyta tvarka spręsti klausimus dėl NŽT valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, jiems priskirtų pareigų

¹ Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimas Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“.

² Vyriausybės 1994 m. gruodžio 12 d. nutarimas Nr. 1244 „Dėl Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų patvirtinimo“.

³ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 14 d. įsakymas Nr. 194 „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos“.

atlikimo (neatlikimo) ir esant pagrindui turi teisę taip pat skirti jiems tarnybinės ar drausminės nuobaudas.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, taip pat vadovaudamiesi Viešojo administravimo įstatymu⁴, siunčiame pagal kompetenciją išnagrinėti X skundą. Apie skundo nagrinėjimo rezultatus prašome informuoti Pareiškėją (kopija – ŽŪM). [...].“

4.15. Savivaldybės administracijos 2022 m. rugpjūčio 11 d. raštu Nr. R4-15-1314 Pareiškėjas (kopiją teikiant NŽT Skyriui) buvo informuotas apie planuojamą <...> gatvės kadastro duomenų registravimo užbaigimą iki 2022 m. gruodžio 31 d.

4.16. NŽT Skyriui 2022 m. rugpjūčio 16 d. atlikus pakartotinį žemės naudojimo valstybinės kontrolės patikrinimą, buvo nustatyta, kad žemės naudojimo tvarkos pažeidimas nepašalintas.

4.17. Vyriausybės kanceliarijoje 2022 m. rugpjūčio 19 d. registruotas Pareiškėjo 2022 m. rugpjūčio 18 d. kreipimasis, kuriame rašoma:

„Gerb. Ministre Pirmininke, šį skundą adresuoju Jums, kadangi ŽŪM į mano 2022 m. vasario 17 d. ir 2022 m. rugpjūčio 7 d. kreipimasis atitinkamai nereagavo, o skundus formaliai persiuntė NŽT tirti, dėl kurių neteisėtų veiksmų aš kreipiausi. ŽŪM informavau, kad skundžiu NŽT Skyriaus vedėjo A. B. neteisėtus veiksmus. Tuo pačiu informavau, kad tyrimą pavestų atlikti kitam asmeniui, nes A. B. yra dirbęs NŽT, todėl darytina prielaida, kad mano skundai buvo išnagrinėti šališkai / neobjektyviai, palaikant A. B. neobjektyvią nuomonę.

NŽT Skyrius pagal 2021 m. rugpjūčio 4 d. gautą informaciją atliko neplaninį patikrinimą man priklausančiame nuosavybės teise Sklype, kuriame gyvenu nuo 1994 m. pavasario. 2005 m. balandžio 4 d. Sklype buvo atlikti pakartotiniai kadastriniai matavimai, kurių metu buvo nustatytos Sklypo ribos. Pagal naujai nustatytas Sklypo ribas aš sumontavau įvažiavimo į mano Sklypą nuo <...> gatvės pusės vartų stulpus. Minėti vartų stulpai keturkampiai (40x40cm), įbetonuoti į žemę ir išmūryti iš plytų, stulpų viršus apskardintas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad <...> gatvėje, Jurbarke, AB „A“ Klaipėdos filialas, pagal 2007 m. balandžio 11 d. Savivaldybės leidimą Nr. 0730/NS pravedė dujotiekį ir prie mano vartų tvoros stulpo dujininkai pastatė dujų paskirstymo metalinę spintą (105x66x21cm.), kuri matomai esant reikalui gali būti skirta <...> ir <...> namams prisijungti dujas. Minėta spinta nuo mano vartų stulpo dar 29 cm išsikišusi į <...> gatvės pusę, tačiau mano tvoros stulpas, esantis toliau nuo <...> gatvės pusės, tariamai pažeidžia nustatytą tvarką, bet dujininkų sumontuota spinta, esanti prie mano vartų stulpo pusės, tvarkos nepažeidžia. Gaunasi paradoksali nesuprantama situacija, eilę metų viskas buvo gerai, niekam netrukde, tačiau šiuo metu NŽT Skyriaus tikrintojams, dalyvavusiam Skyriaus vedėjui A. B. netinka. Toks NŽT Skyriaus vedėjo ir kitų tikrintojų elgesys logiškai nesuprantamas, tuo labiau, kad dujų aš nuo minėtos dujotiekio spintos nesu įsivedęs. Taigi, iš to darytina prielaida, kad šią tariamą problemą turėtų pirmiausia spręsti dujininkai ir kitų šalia praeinančių komunikacijų atstovai, o ne aš – privatus asmuo, 70 metų senjoras. Į mano pateiktus argumentus apie esamą padėtį tikrintojai nesureagavo, į mano paaiškinimus nekreipė dėmesio, o mane kaltina, kad aš savavališkai esu užėmęs dalį valstybinės žemės. Minėti stulpai eksploatuojami eilę metų, ir tai niekam nekėlė abejonų dėl esamų nuosavybės ribų, nes nėra šios gatvės kadastrinių duomenų patikslinimo NTR. Informuoju, kad po tikrintojų tariamo įspėjimo, 2021 m. spalio 20 d. aš asmeniškai nuvykau į Savivaldybės administraciją. Vyr. architektė informavo, kad situacija nėra tragiška, todėl pagal šiuo metu esančią padėtį yra galimybė sklypo dalį išsipirkti. Tačiau atkreiptinas dėmesys į tai, kad mano Sklypas 1502 arų yra jau išpirktas 1993 metais. Tikrintojai visiškai nekreipė ir nekreipia dėmesio į tai, kad mano Sklypo ribose praeina visos <...> gatvės vandentiekis ir net jo paskirstymo šulinys yra mano išpirkto Sklypo ribose. Servituto ar kitos kompensacijos už mano Sklype esančius įrenginius negaunu, dėl to jokių pretenzijų niekam nereiškiu, tačiau tikrintojai / valstybė / dėl tariamų keliolikos centimetrų iškėlė neapsakomą problemą, o kad valstybė naudojasi mano išpirkta žeme, į tai visiškai nereaguoja ir apie tai nutyli. Tai yra absurdas, teisinis nihilizmas, biurokratizmas, logiškai nesuprantami tikrintojų sprendimai. Beje, ar NŽT Skyriaus vedėjui akcentavau, kad būtina vadovautis ne tik įvairiomis taisyklėmis, bet ir loginiu mąstymu, teisingumu, sąžiningumu ir protingumu principais. Vedėjas pareiškė, kad jie jais nesivadovauja, o minėtais principais vadovaujasi tik teismai. Man,

⁴ Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 4 dalis.

kaip buvusiam valstybės tarnautojui, išdirbusiam visą gyvenimą iki pensijos teisininku, tokie tikrintojų sprendimai nesuprantami.

Kadangi aš pastačiau vartų stulpus pagal tuo metu matininkų pažymėtas Sklypo ribas, iš to darytina prielaida, kad mano veiksmuose nėra ir negali būti inkriminuojamas teisės pažeidimas. Jeigu kas ir suklydo, tai tik tuo metu Sklypą matavę matininkai. Į mano pateiktus argumentus ir įrodymus NŽT Skyriaus vedėjas ir jo kolegijos neregavo, o 2021 m. rugsėjo 20 d. už tariamą, bet visiškai neįrodytą pažeidimą man pareiškė įspėjimą, nors mano veiksmuose nebuvo, nėra jokio teisės pažeidimo, o tuo labiau administracinio nusižengimo sudėties. Minėtą įspėjimą dėl atitinkamų subjektyvių priežasčių neturėjau galimybės apskusti (turėjau slaugyti žmoną, jai buvo operuojamos širdies kraujagyslės), todėl šiuo atveju tikrintojai neatsižvelgia į minimas aplinkybes, mane gasdina baudomis.

Atsižvelgiant į aplinkybių visumą, 2022 m. balandžio 7 d. Savivaldybės administracijai aš pateikiau prašymą organizuoti žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimą, dėl tariamos dalies sklypo išpirkimo.

Nežiūrint į tai, kad aš pateikiau prašymą dėl sklypo išsipirkimo, NŽT Skyrius 2022 m. liepos 27 d. vėl iš manęs reikalauja, kad aš išardyčiau minėtus vartų stulpus, nors aš, kaip jau minėjau, ėmiausi veiksmų dėl tariamų trūkumų pašalinimo, t. y. 2022 m. balandžio 7 d. Savivaldybei pateikiau prašymą dėl tariamai užimtos žemės išsipirkimo, apie tai buvo informuotas NŽT Skyrius. Atsižvelgiant į 2022 m. liepos 29 d. NŽT Skyriaus gautą raštą, aš 2022 m. rugpjūčio 2 d. papildomai užklausiau Savivaldybės administraciją dėl minėtos žemės sklypo dalies išpirkimo eigos. 2022 m. rugpjūčio 11 d. raštu Nr. R7-284 iš Savivaldybės administracijos gavau patvirtinimą dėl išsipirkimo galimybės. Beje, rašto kopija buvo siųsta ir NŽT Skyriui.

[...] Atsižvelgiant į aplinkybių visumą, gerb. Ministrę Pirmininkę prašau teisės aktų nustatyta tvarka skundą pavesti ištirti nešališkiems asmenims.“

4.18. Vyriausybės kanceliarijos 2022 m. rugpjūčio 25 d. rašte Nr. PSA-725 (nurodant, kad atsakoma į Pareiškėjo 2022 m. rugpjūčio 18 d. kreipimąsi, registruotą 2022 m. rugpjūčio 18 d., reg. Nr. PSG-2250) Pareiškėjui ir NŽT rašoma:

„[...] susipažinome su Ministrei Pirmininkei adresuotu Jūsų kreipimusi dėl NŽT ir NŽT Skyriaus darbuotojų veiksmų. Apgailėstaujame dėl susidariusios situacijos ir suprantame Jūsų susirūpinimą. Kadangi NŽT direktorius organizuoja šios tarnybos darbą, Jūsų kreipimąsi siunčiame pagal kompetenciją (vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 4 dalimi ir NŽT nuostatų 13.1 papunkčiu) NŽT ir prašome visapusiškai ir objektyviai išnagrinėti Pareiškėjo skundą, atsižvelgiant į Pareiškėjo pateiktą prašymą Savivaldybės administracijai organizuoti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimą, dėl dalies sklypo išpirkimo. Maloniai prašytume su Pareiškėju susisiekti telefonu, o atsakymo kopiją atsiųsti ir Vyriausybės kanceliarijai.“

4.19. NŽT 2022 m. rugsėjo 7 d. raštu Nr. 1SS-1337-(5.59E.) Pareiškėjas (kopiją teikiant Vyriausybės kanceliarijai ir ŽŪM):

- buvo informuotas apie gautą ŽŪM 2022 m. rugpjūčio 11 d. raštu Nr. 3IN-501(8.1 E) „Dėl skundo nagrinėjimo“ persiųstą 2022 m. rugpjūčio 8 d. skundą, taip pat Vyriausybės kanceliarijos 2022 m. rugpjūčio 25 d. raštu Nr. PSA-725 „Dėl X kreipimosi“ persiųstą iš esmės analogiško turinio 2022 m. rugpjūčio 18 d. skundą dėl NŽT Skyriaus atliktų veiksmų ir priimtų sprendimų, susijusių su atliktu Sklypo naudojimo patikrinimu bei šio Skyriaus vedėjo netinkamų veiksmų (elgesio);

- dėl skunduose nurodytų nusiskundimų, susijusių su Sklypo naudojimo patikrinimu, nustatytų žemės naudojimo tvarkos pažeidimų ir Pareiškėjui taikyta administracine atsakomybe bei šalia Sklypo esančio energetikos objekto (metalinės dujų paskirstymo spintos) priminta, kad šias aplinkybes NŽT jau nagrinėjo, vertindama šioje institucijoje gautą ŽŪM 2022 m. vasario 24 d. raštu Nr. 3IN-133(8.1 E) persiųstą 2022 m. vasario 17 d. skundą ir NŽT 2022 m. balandžio 5 d. raštu Nr. 1SD-644-(9.14 E.) pateiktą atsakymą;

- pažymėta, kad siekiant tinkamai išspręsti susidariusią situaciją, susijusią su pažeidimų padarinių valstybei priklausančioje žemėje pašalinimu bei kompleksiskai vertinant tai, kad

Pareiškėjas po Sklypo patikrinimo metu nustatytų pažeidimų ėmėsi aktyvių veiksmų, susijusių su teisės aktų reglamentuojamomis procedūromis, tai, kad Savivaldybė 2022 m. rugpjūčio 11 d. raštu pateikė informaciją apie vykdomus <...> gatvės formavimo darbus (kurių užbaigimas numatytas už kelių mėnesių), taip pat siekiant neapkrauti Lietuvos teismų ginčais, kurių nagrinėjimas iš esmės reikalauja daug žmogiškųjų ir finansinių išteklių, NŽT Skyriui buvo nurodyta, prieš priimant sprendimą teikti teismui ieškinį dėl užimtos valstybinės žemės atlaisvinimo, susisiekti (bendradarbiauti) su Savivaldybe ir įvertinti, ar pagal šiuo metu Savivaldybės vykdomas <...> gatvės formavimo procedūras Pareiškėjo užimtos valstybinės žemės dalis patektų į formuojamą gatvę, ar liktų kaip laisvas valstybinės žemės plotas, kurį teisės aktų nustatyta tvarka būtų galimybė Pareiškėjui įsigyti privačion nuosavybėn;

- paaiškinta, kad NŽT Skyrius į teismą dėl šio pažeidimo pašalinimo ir valstybinės žemės atlaisvinimo kreipsis tuo atveju, jei ne vėliau kaip iki 2022 m. gruodžio 31 d. paaiškėtų, kad įsigyti valstybinės žemės Pareiškėjui nėra galimybės ir Pareiškėjas nesiėmė atitinkamų veiksmų dėl nustatyto pažeidimo iš valstybinės žemės pašalinimo.

4.20. Vyriausybės kanceliarijoje 2022 m. rugsėjo 12 d. buvo registruotas Pareiškėjo 2022 m. rugsėjo 10 d. kreipimasis (kopiją teikiant ŽŪM), kuriame rašoma:

„Gerb. Ministrė Pirmininke, skundą adresuoju Jums, kadangi ŽŪM esu nusivylęs ir ja pasitikėti neturiu moralio bei teisinio pagrindo. ŽŪM į mano pateiktus prašymus ir skundus nereaguoja, t. y. 2022 m. rugpjūčio 18 d. kreipiausi į Jus dėl ŽŪM ir jos tarnybų neteisėtų veiksmų, pagal mano 2022 m. vasario 17 d. ir 2022 m. rugpjūčio 7 d. skundus, tai nebuvo atitinkamai sureaguota, skundus formaliai persiuntė tirti tai pačiai skundžiamai institucijai – NŽT, kad šališki veiksmai būtų tiriami tos pačios institucijos. [...]“

Pareiškėjas kreipimesi nurodė aplinkybes, analogiškas aplinkybėms, nurodytoms Seimo kontrolieriui teiktame Skunde (žr. pažymos 2 punktą), prašydamas „skundą pavesti ištirti nešališkiems asmenims“.

4.21. Vyriausybės kanceliarijos 2022 m. rugsėjo 15 d. rašte Nr. PSA-786 Pareiškėjui ir NŽT (nurodant, kad atsakoma į Pareiškėjo 2022 m. rugsėjo 10 d. kreipimąsi, registruotą 2022 m. rugsėjo 12 d., reg. Nr. PSG-2451), rašoma:

„[...] susipažinome su Ministrei Pirmininkei adresuotu Jūsų pakartotiniu kreipimusi dėl NŽT ir NŽT Skyriaus darbuotojų veiksmų. NŽT į ankstesnį kreipimąsi Jums jau yra atsakiusi 2022 m. rugsėjo 7 d. raštu Nr. 1SS-1337-(5.59 E.). Telefoninio pokalbio metu teigėte, kad NŽT neatsakė į visus Jūsų keliamus klausimus.

Kadangi NŽT direktorius organizuoja šios tarnybos darbą, Jūsų kreipimąsi papildomai siunčiame pagal kompetenciją NŽT ir prašome visapusiškai ir objektyviai išnagrinėti kreipimąsi.“

4.22. NŽT Skyrius 2022 m. rugsėjo 27 d. kreipėsi į Savivaldybės administraciją.

4.23. NŽT Skyriuje 2022 m. spalio 13 d. buvo gautas Pareiškėjo 2022 m. rugsėjo 23 d. prašymas atidėti protokolo surašymą iki 2022 m. spalio 31.

4.24. Savivaldybės administracija 2022 m. spalio 18 d. informavo NŽT Skyrių apie <...> gatvės kadastrinių duomenų nustatymo ir registravimo NTR darbus.

4.25. Savivaldybės administracijoje 2022 m. spalio 25 d. buvo registruotas Pareiškėjo prašymas Nr. R7-391 dėl 2022 m. rugpjūčio 2 d. prašymo organizuoti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo, atšaukimo, kuriame informuoja, kad Pareiškėjas pašalino valstybinėje žemėje įrengtus tvoros elementus ir šiuo metu valstybinė žemė prie Sklypo yra atlaisvinta, bei prašo pradėtą valstybinės žemės prie Sklypo išpirkimo procedūrą nutraukti.

4.26. NŽT Skyriuje 2022 m. spalio 27 d. buvo gautas Pareiškėjo pranešimas apie 2022 m. spalio 21 d. atliktus veiksmus, pašalinant valstybinės žemės naudojimo pažeidimą, atlaisvinant valstybinės žemės dalį, prašant nutraukti administracinio nusižengimo teiseną.

4.27. NŽT Skyrius, siekdamas patikrinti Pareiškėjo pranešime nurodytų duomenų teisingumą, 2022 m. lapkričio 15 d. raštu pranešė Pareiškėjui apie planuojamą 2022 m. lapkričio 29 d. patikrinimą, kurį atlikus, turėjo būti sprendžiamas klausimas dėl administracinės atsakomybės Pareiškėjui taikymo ir atitinkamo procesinio sprendimo priėmimo.

4.28. NŽT Skyriaus 2022 m. gruodžio 2 d. raštu Nr. 32SD-4107-(14.32.104.) Pareiškėjas buvo informuotas, kad vadovaujantis ANK 591 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nutarta nutraukti administracinio nusižengimo bylos teiseną.

5. Savivaldybės administracijos 2022 m. lapkričio 25 d. rašte Nr. R4-15E-2000 Seimo kontrolierei rašoma:

„[...]

Šiuo metu jau yra parengta <...> gatvės tikslinimo kadastro duomenų byla ir pateikta įregistravimui NTR [...].

Dėl informacijos, ar Sklype yra įrengtas <...> gatvės vandentiekis ir sumontuotas vandentiekio paskirstymo šulinys. Ar šių įrenginių eksploatavimui yra nustatytas servitutas ir specialiosios sąlygos pateikimo kreipėmės į UAB „B“, kurie informavo, kad minėtame Sklype ar greta jo yra įrengti skirstomieji gatvės-kvartalo vandentiekio tinklai bei įvadas, kurie tarpusavyje yra sujungti vandentiekio šuliniu ir jie nėra inventorizuoti ir įregistruoti NTR, jiems taip pat nėra nustatytas servitutas ar specialiosios žemės naudojimo sąlygos. [...].“

6. NŽT 2022 m. lapkričio 25 d. rašte 1SD-2644-(8.52 E.) Seimo kontrolierei rašoma:

„[...]

NŽT 2022 m. balandžio 5 d. raštu Pareiškėjas informuotas, kad remiantis AB „A“ Klaipėdos filialo 2012 m. duomenimis, <...> gatvėje dujotiekio tinklai pastatyti pagal Savivaldybės 2007 m. balandžio 11 d. išduotą statybos leidimą Nr. 07-30/NS, namų dujų slėgio reguliavimo įrenginys sumontuotas dviem žemės sklypams <...> ir <...>, Jurbarko m., taip pat atkreiptas jo dėmesys, kad pagal galiojančią teisinį reglamentavimą NŽT nepriskirta nagrinėti energetikos objektų ir įrenginių įrengimo ir (ar) eksploatavimo klausimus, todėl Pareiškėjas dėl iškilusių klausimų, susijusių su metaline dujų paskirstymo spinta, gali (turi) kreiptis į valstybės valdomą energetikos įmonę „Energinijos skirstymo operatorius“ (ESO), kuri atsakinga už elektros ir dujų skirstymą bei prižiūri skirstomuosius tinklus.

[...] vertinant tai, kad Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 19 ir 30 dalyse nustatyta, kad teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas ir šilumos ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas yra priskirta savarankiškosioms (Konstitucijos ir įstatymų nustatytoms (priskirtoms)) savivaldybių funkcijoms, informaciją apie esamus tinklus Žemės sklype bei jų savininko nustatymo pagal kompetenciją galėtų (turėtų) pateikti Jurbarko rajono savivaldybė [...].

Atkreiptinas dėmesys, kad servitutas yra daiktinė teisė, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.111 straipsnio 1 dalyje apibrėžiama kaip teisė į svetimą nekilnojamąjį daiktą, suteikiama naudotis tuo svetimu daiktu (tarnaujančiuoju daiktu), arba to daikto savininko teisės naudotis daiktu apribojimas, siekiant užtikrinti daikto, dėl kurio nustatomas servitutas (viešpataujančiojo daikto), tinkamą naudojimą. Pažymėtina, kad iš servituto kylančios teisės ir pareigos subjektams atsiranda tik įregistravus servitutą, išskyrus atvejus, kai servitutą nustato įstatymai (CK 4.124 straipsnio 2 dalis), o pagal NTR duomenų bazės išrašo duomenis įrašų apie Žemės sklype nustatytus servitutus nėra.

Pagal CK 4.124 straipsnio 1 dalies nuostatas servituto nustatymo pagrindai yra: įstatymai, sandoriai, teismo sprendimas ir įstatymo nustatytais atvejais – administracinis aktas.

Administraciniu aktu servitutus nustato NŽT vadovo arba jo įgalioto teritorinio padalinio vadovo sprendimu (Žemės įstatymo 23 straipsnio 1 dalis). Administraciniu aktu Vyriausybės nustatyta tvarka servitutai nustatomi pagal patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų ar žemės valdos projektų sprendinius valstybinės žemės sklypams, kurie pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus numatomi gražinti, perduoti ar suteikti nuosavybėn neatlygintinai, numatomi perduoti ar kitaip perleisti (Žemės įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Taip pat nustatant servitutus, visais atvejais turi būti ir dėl servitutų nustatymo

viešpataujančiuoju tampančio daikto savininko valia, išskyrus atvejus, kai servitutą nustato įstatymai ar teismo sprendimas (CK 4.124 straipsnio 3 dalis).

Pagal CK 4.125 straipsnį sandoriais nustatyti servitutus turi teisę tik pats tarnaujančiuoju tampančio daikto savininkas. Kaip ir minėta aukščiau, nustatant servitutus, visais atvejais turi būti ir dėl servitutų nustatymo viešpataujančiuoju tampančio daikto savininko valia, išskyrus atvejus, kai servitutą nustato įstatymai ar teismo sprendimas (CK 4.124 straipsnio 3 dalis).

Taigi, pirmiausia, šiuo atveju, turėtų pasisakyti Savivaldybė, ar Sklype yra inžineriniai tinklai ir jei yra, tai kas tų tinklų savininkas ir tik šių tinklų savininkui išreiškus valią gali būti sprendžiamas klausimas dėl servitutų nustatymo. Tuo pačiu informuojame, kad su viešpataujančiuoju tampančio daikto savininku (šiuo atveju pareiškėjo Žemės sklype esančių tinklų savininku) pareiškėjas gali nusistatyti Žemės sklype servitutą (tarnaujantį) sandorio būdu, t. y. notariškai patvirtintu tarpusavio susitarimu, ir jį įregistruoti NTR, atitinkamai sandoriu nustatant ir kompensavimo dydį ir tvarką. Jeigu savininkai nesutaria dėl servituto nustatymo tarpusavio susitarimu, o nenustačius servituto nebūtų įmanoma normaliomis sąnaudomis daikto naudoti pagal paskirtį, servitutas nustatomas teismo sprendimu (CK 4.126 straipsnio 1 dalis). Primintina, kad daikto savininkas ar valdytojas gali kreiptis į teismą dėl servituto nustatymo teismo sprendimu (CK 4.126 straipsnio 2 dalis).“

7. Vyriausybės kanceliarijos 2022 m. lapkričio 29 d. rašte Nr. S-3377 Seimo kontrolierei rašoma:

„[...]

Tiek Pareiškėjo 2022 rugpjūčio 18 d., tiek Pareiškėjo 2022 m. rugsėjo 10 d. nurodytos identiškos aplinkybės nepriskirtinos Vyriausybės kanceliarijos kompetencijai. Ministrui Pirmininkui, Vyriausybės kanceliarijai teisės aktai nesuteikia įgaliojimų vertinti konkrečių faktinių situacijų, kitų institucijų parengtų dokumentų teisėtumo ir pagrįstumo ar kitaip daryti įtaką jų veiksmams. Kaip nurodoma LVAT praktikoje, „VAĮ 23 straipsnio 1 dalyje numatytas bendras principas, jog kiekvienas viešojo administravimo subjektas privalo priimti skundus ir juos nagrinėti pagal įgaliojimus. Šiuo reguliavimu siekiama įtvirtinti, jog viešojo administravimo subjektai gali priimti atitinkamus sprendimus tik veikdami savo kompetencijos ribose, neperžengiant įgaliojimų, jiems suteiktų jų veiklą reglamentuojančiais teisės aktais“ (2013 m. spalio 14 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A602-1017/2013).

[...]

Pareiškėjas kreipėsi dėl, jo manymu, netinkamų NŽT Skyriaus vedėjo veiksmų. Šiame kontekste norėtume atkreipti dėmesį, kad Pareiškėjo kreipimaisi (skundai) buvo persiųsti nagrinėti ne nurodytam NŽT Skyriaus vedėjui, o NŽT direktoriui, kuris organizuoja NŽT darbą, kad būtų tinkamai įgyvendinami šiai įstaigai išskelti uždaviniai ir deleguotos funkcijos (NŽT nuostatų 13.1 papunktis), ir įstatymų nustatyta tvarka priima į pareigas ir atleidžia iš jų NŽT valstybės tarnautojus bei darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, juos skatina, skiria jiems pašalpas, tarnybines ar drausmines nuobaudas (NŽT nuostatų 13.7 papunktis). Kartu paminėtina ir tai, kad Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintas subsidiarumo principas įpareigoja, jog viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami žemiausiu efektyvumą galinčiu užtikrinti viešojo administravimo sistemos lygmeniu. [...].“

8. Skunde nurodytas 0,1502 ha žemės sklypas (unikalus Nr. <...>), <...>, Jurbarke, nuo 1993 m. gruodžio 2 d. nuosavybės teise priklauso Pareiškėjui (kaip teisinis įregistravimo pagrindas nurodytas 1993 m. gruodžio 2 d. valdybos potvarkis Nr. 220V). Kadasto duomenų nustatymo data – 1993 m. gruodžio 1 d. Sklype yra registruotas gyvenamasis namas (unikalus Nr. <...>) ir ūkinis pastatas (unikalus Nr. <...>), informacijos apie registruotus tvoros stulpus nėra. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos (įskaitant ir servitutus) Sklypui nenustatytos.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

9. Lietuvos Respublikos Konstitucijos

5 straipsnis

„Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.“

10. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso

110 straipsnis. Savavališkas žemės, miško, vandens telkinių užėmimas, naudojimas ir vengimas juos gražinti

„1. Savavališkas žemės, miško, vandens telkinių užėmimas arba savavališkas vandens telkinių naudojimas

užtraukia baudą nuo trijų šimtų iki penkių šimtų šešiasdešimt eurų.“

11. Lietuvos Respublikos žemės įstatymo:

- 7 straipsnis. Valstybinės žemės valdymas, naudojimas ir disponavimas ja patikėjimo teise

„1. Valstybinės žemės patikėjimo teisės subjektai (patikėtiniai) yra:

1) Nacionalinė žemės tarnyba – visos Lietuvos Respublikos valstybinės žemės, išskyrus žemę, kuri šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise perduota kitiems subjektams;

[...]

11. Valstybinės žemės patikėtiniai valdo, naudoja jiems patikėjimo teise perduotą žemę ir ja disponuoja šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis visuomeninei naudai“;

- 32 straipsnis. Valstybės, savivaldybių institucijų ir Valstybės žemės fondo kompetencija reguliuojant žemės santykius

„3. NŽT:

[...]

9) organizuoja ir vykdo valstybinę žemės naudojimo kontrolę [...];“;

- 36 straipsnis. Žemės naudojimo valstybinė kontrolė

„1. Žemės naudojimo valstybinę kontrolę pagal Vyriausybės patvirtintus nuostatus organizuoja ir vykdo NŽT, o koordinuoja Vyriausybės įgaliota institucija. [...].“

12. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo

6 straipsnis. Savarankiškosios savivaldybių funkcijos

„Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos:

[...]

19) teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas;

[...]

30) šilumos ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas; [...].“

13. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatos, galiojusios Pareiškėjo 2022 m. vasario 17 d. bei 2022 m. rugpjūčio 7 d. kreipimūsi gavimo ŽŪM ir 2022 m. rugpjūčio 18 d. ir 2022 m. rugsėjo 10 d. kreipimūsi gavimo Vyriausybės kanceliarijoje metu:

- 1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

„1. Šis įstatymas nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; ūkio subjektų veiklos priežiūros pagrindines nuostatas; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje.

2. Šio įstatymo antrojo ir trečiojo skyrių nuostatos viešojo administravimo subjektams, atliekantiems funkcijas pagal kituose įstatymuose, Europos Sąjungos teisės aktuose ar Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nustatyta tvarka, taikomos tiek, kiek jų veiklos priimant administracinius sprendimus, teikiant administracines paslaugas, priimant ir nagrinėjat prašymus ar

skundus nenustato kiti tokią veiklą reglamentuojantys įstatymai, Europos Sąjungos teisės aktai ar Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys.[...]"

- 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„10. Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus.

[...]

12. Skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti.

[...]

18. Viešasis administravimas – teisės aktais reglamentuota viešojo administravimo subjektų veikla, skirta teisės aktams įgyvendinti: administracinis reglamentavimas, administracinių sprendimų priėmimas, teisės aktų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo priežiūra, administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas.[...]"

- 3 straipsnis. Viešojo administravimo principai

„Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:

[...]

3) efektyvumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas ir įgyvendindamas sprendimus, jam skirtus išteklius naudoja kuo mažesnėmis sąnaudomis ir siekia geriausio rezultato;

4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais;

5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį;

[...]

11) skaidrumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjekto veikla turi būti vieša, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus;

12) subsidiarumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami žemiausiu efektyvumą galinčiu užtikrinti viešojo administravimo sistemos lygmeniu; [...]"

- 10 straipsnis. Administracinių sprendimų priėmimas

„1. Administracinius sprendimus priimti turi teisę tik viešojo administravimo subjektai, turintys šio įstatymo nustatyta tvarka jiems suteiktus įgaliojimus. [...]"

- 11 straipsnis. Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas

„1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.

[...]

3. Prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatyta specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu:

1) nėra galimybės prašymą ar skundą teikiantį asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumą;

2) jis grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais arba jeigu jo turinys nekonkretus ir nesuprantamas ir dėl to viešojo administravimo subjektas negali tokio prašymo ar skundo išnagrinėti;

3) paaiškėja, kad dėl to paties klausimo atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo

administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą;

4) paaiškėja, kad skundą dėl to paties klausimo pradėjo nagrinėti išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucija ar teismas;

5) nuo skunde nurodytų pažeidimų paaiškėjimo asmeniui dienos iki skundo padavimo dienos yra praėję daugiau kaip 6 mėnesiai;

6) prašymas ar skundas viešojo administravimo subjektui pateiktas ne pagal kompetenciją.

4. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.“

14. ŽŪM nuostatai, patvirtinti Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 (su pakeitimais):

„8. ŽŪM veiklos tikslai yra formuoti valstybės politiką [...] žemės reformos, žemėtvarkos, geodezijos, kartografijos, nekilnojamojo turto kadastro [...] srityse ir organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti šios valstybės politikos įgyvendinimą. [...]“

15. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875, nuostatos, galiojusios Pareiškėjo 2022 m. vasario 17 d. bei 2022 m. rugpjūčio 7 d. kreipimūsi gavimo ŽŪM ir 2022 m. rugpjūčio 18 d. ir 2022 m. rugsėjo 10 d. kreipimūsi gavimo Vyriausybės kanceliarijoje metu:

„1. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose, taip pat subjektuose, kurie teikia viešąsias paslaugas ir nagrinėja prašymus ir skundus dėl šių viešųjų paslaugų (toliau – institucijos).

2. Nagrinėjant asmenų prašymus ir skundus ir aptarnaujant asmenis institucijose Taisyklių nuostatos taikomos tiek, kiek tų teisinių santykių nereglamentuoja įstatymai, tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys ar jų pagrindu priimti teisės aktai.

[...]

9. Asmenis institucijoje paprastai aptarnauja Taisyklių 11 punkte nustatytoms funkcijoms atlikti įsteigtas institucijos administracijos padalinys (savarankiškas arba esantis kito institucijos administracijos padalinio struktūrine dalimi) arba kitas institucijos administracijos padalinys, kuriam atlikti Taisyklių 11 punkte nustatytas funkcijas pavesta kartu su kitomis pavestomis funkcijomis (toliau – asmenų aptarnavimo padalinys).

10. Jei asmenų aptarnavimo padalinio institucijoje nėra, Taisyklių 11 punkte nustatytas funkcijas atlieka institucijos vadovo arba jo įgalioto asmens sprendimu paskirtas institucijos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį.

11. Asmenų aptarnavimo padalinys atlieka šias funkcijas:

11.1. priima prašymus ir skundus, preliminariai nustato, kokia jų esmė, ar institucija pagal kompetenciją gali spręsti prašyme ar skunde išdėstytus klausimus, kokios informacijos reikia sprendimams priimti, patikrina, ar visa reikalinga informacija ar dokumentai, kuriuos privalo pateikti asmuo, kuris kreipiasi, yra pateikti, numato, kokią informaciją institucija turi ar gali gauti iš savo pavaldžių ir kitų institucijų, valstybės registru (kadastrų), žinybinių registru, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų, finansuojamų iš valstybės ar savivaldybės biudžeto ir (ar) valstybės pinigų fondų, ir paprašo asmenį, kuris kreipiasi, pateikti informaciją ir

dokumentus, kurių institucija pati neturi ir gauti negali arba kuriuos privalo pateikti šis asmuo, bet jų nepateikia;

11.2. jei institucija pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, kai asmuo kreipiasi asmeniškai – žodžiu tą paaiškina asmeniui ir nurodo instituciją, į kurią pagal kompetenciją asmuo su prašymu ar skundu turi kreiptis (šiuo atveju prašymas ar skundas priimamas ir pažyma (informacija) apie priimtus dokumentus asmeniui įteikiama tik tuo atveju, jeigu asmuo to prašo), o jeigu prašymas ar skundas gautas per Nacionalinę elektroninių siuntų pristatymo naudojant pašto tinklą informacinę sistemą, kitomis elektroninių ryšių priemonėmis, paštu – atlieka Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje nurodytus veiksmus;

[...]

35. Prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją.

[...]

38. Jei institucijai yra adresuota prašymo ar skundo kopija ir tai prašyme ar skunde yra aiškiai nurodyta, institucija ją užregistruoja, įvertina prašymo ar skundo turinį, susipažindina su juo institucijos vadovą ar jo įgaliotą asmenį, tačiau paties prašymo ar skundo nenagrinėja ir į jį neatsako, jei institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenusprendžia kitaip.

[...]

45. Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį:

45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

45.4. į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma.

[...]

47. Atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. [...].“

16. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 194 (su pakeitimais), reikalavimai:

„6. Svarbiausieji NŽT uždaviniai yra:

6.1. [...] įgyvendinti valstybės politiką žemės tvarkymo ir administravimo, [...], valstybinės žemės perleidimo, perdavimo naudotis ir kitose žemės reformos, žemėtvarkos planavimo, [...] srityse;

[...]

6.4. organizuoti ir vykdyti žemės naudojimo valstybinę kontrolę;

[...]

7. NŽT, vykdydama jai pavestus uždavinius atlieka šias funkcijas:

[...]

7.14. organizuoja ir vykdo žemės naudojimo valstybinę kontrolę;

[...]

7.30. rengia atsakymus į fizinių bei juridinių asmenų prašymus, skundus bei paklausimus, priskirtus NŽT kompetencijai, ir juos konsultuoja; [...].“

17. Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų, patvirtintų Vyriausybės 1994 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1244 (su pakeitimais), reikalavimai:

„4. NŽT pareigūnai, vykdydami žemės naudojimo valstybinę kontrolę, atlieka planinius ir neplaninius žemės naudojimo patikrinimus.

[...]

10. Neplaninis žemės naudojimo patikrinimas atliekamas NŽT pareigūnų iniciatyva, kai NŽT vadovas ar jo įgaliotas asmuo priima motyvuotą sprendimą atlikti šį patikrinimą:

[...]

10.3. kontroliuojant, kaip vykdomi ankstesnio žemės naudojimo patikrinimo metu duoti nurodymai pašalinti žemės naudojimo pažeidimus;

[...]

11. Žemės naudojimo valstybinės kontrolės metu tikrinama, ar:

[...]

11.6. žemės sklypuose, vykdam užkinę ir kitą veiklą, nepažeidžiamos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytos žemės sklypų ribos, savavališkai neužimama ir (ar) nenaudojama žemė, vandens telkiniai;

[...]

15. Žemės naudojimo patikrinimo rezultatai informinami NŽT vadovo nustatytos formos patikrinimo akte, jame išdėstomi atitinkamai nustatyti faktai ir pateikiamos išvados.

16. Žemės naudojimo valstybinės kontrolės metu, atlikus Nuostatų 11.1–11.8 papunkčiuose nurodytus patikrinimus ir nustatčius žemės naudojimo tvarkos pažeidimų, žemės naudojimo valstybinę kontrolę vykdydantys asmenys, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu, pradeda administracinio nusižengimo teiseną. [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

18. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime byloje Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03 konstatavo:

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi nepiktnaudžiauti jiems nustatytomis galiomis, nepažeisti teisės aktų reikalavimų. Konstitucinis Teismas 2000 m. birželio 30 d. nutarime konstatavo, kad valstybės institucijos, pareigūnai turi saugoti, ginti žmogaus teises ir laisves; ypač svarbu, kad, vykdydami jiems patikėtas funkcijas, jie patys nepažeistų žmogaus teisių ir laisvių [...]

[...] Konstitucinis Teismas 2004 m. liepos 1 d. nutarime ir 2004 m. lapkričio 5 d. išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas. Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustatčius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms [...].“

Tyrimo išvados

19. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, išvados bus pateikiamos, išskiriant šias dalis:

19.1. dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės tinkamumo;

19.2. dėl ŽŪM tarnautojų veiksmų, pažeidžiant teisę į gerą viešąjį administravimą;

19.3. dėl Vyriausybės kanceliarijos tarnautojų veiksmų, pažeidžiant teisę į gerą viešąjį administravimą.

Dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės tinkamumo

20. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, susijusią su šioje dalyje aptariamu

klausimu, atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus:

20.1. Skunde nurodytos aplinkybės yra susijusios su NŽT Skyriaus galimai netinkamai atliekama žemės naudojimo valstybine kontrole. Dėl Vyriausybės kanceliarijos ir ŽŪM tarnautojų veiksmų, gavus Pareiškėjo kreipimuisi, Seimo kontrolierė pasisako atskirose išvadų dalyse (žr. pažymos 22-25 punktus).

20.2. NŽT atlieka valstybinės žemės patikėjimo teisės subjekto (patikėtinio) funkcijas, žemės naudojimo valstybinę kontrolę, įgyvendina valstybės politiką žemės tvarkymo, administravimo ir kitose srityse, taigi, turi įgaliojimus atstovauti ir ginti valstybės kaip žemės savininko interesus, bei reikšti reikalavimus dėl pažeidimų padarinių šalinimo valstybei priklausančioje žemėje (žr. pažymos 11 ir 16 punktus).

20.3. Sklypas buvo suformuotas 1993 m. gruodžio 1 d. atlikus kadastrinius matavimus vietinėje koordinacių sistemoje. Dėl Pareiškėjo teiginio, kad 2005 metais atlikus Sklypo kadastrinius matavimus, buvo naujai nustatytos Sklypo ribos (žr. pažymos 2.2 papunktį), pažymėtina, kad šį teiginį patvirtinančių duomenų tyrimo metu nebuvo gauta, paskutinė Sklypo kadastro duomenų nustatymo data pagal NTR duomenis, yra 1993 m. gruodžio 1 d. (žr. pažymos 8 punktą).

20.4. Gavus 2021 m. birželio 29 d. Pareiškėjo skundą, 2021 m. liepos 9 d. NŽT Skyriaus vedėjo sprendimu buvo nutarta 2021 m. rugpjūčio 4 d. atlikti Sklypo neplaninį žemės naudojimo patikrinimą (žr. pažymos 4.1 papunktį). Patikrinimo metu užfiksuota ir patikrinimo akte pažymėta, kad nustatyti savavališko valstybinės žemės užėmimo požymiai – Sklypą juosiančios tvoros elementų (mūro kolonų (stulpų) dalis įrengta už Sklypo ribų, t. y. valstybinėje žemėje (vienas tvoros elementas už Sklypo ribos išsikiša 75 cm).

NŽT Skyriaus 2021 m. rugpjūčio 11 d. raštu (žr. pažymos 4.2 papunktį) Pareiškėjas buvo informuotas, kad Sklypo naudojimas neatitinka nustatytų Sklypo ribų (užimta apie 3 m² valstybinės žemės).

2021 m. rugsėjo 20 d. priimtas nutarimas administracinio nusižengimo byloje, skiriant Pareiškėjui išpėjimą dėl ANK 110 straipsnio 1 dalyje numatyto pažeidimo (žr. pažymos 4.3 papunktį).

2021 m. rugsėjo 20 d. Pareiškėjas pateikė NŽT Skyriui sutikimą dėl jam paskirtos administracinės nuobaudos, išsipareigodamas pašalinti tvoros stulpus iš valstybinės žemės (žr. pažymos 4.4 papunktį).

Pareiškėjo 2022 m. vasario 17 d. skundo tyrimo NŽT metu paaiškėjus, kad NŽT Skyrius 2021 m. rugpjūčio 4 d. neatliko žemės naudojimo patikrinimo pilna apimtimi, t. y. nebuvo įvertintos Sklypo ribos, esančios rytinėje, pietinėje ir šiaurinėje dalyse, NŽT Skyrius 2022 m. kovo 30 d. organizavo faktinių duomenų patikrinimą vietoje (žr. pažymos 4.8 papunktį). Patikrinimo metu nustatyta, kad tvoros ir vartelių elementai apie 76 cm galimai patenka už įteisintų ir Nekilnojamojo turto registre registruotų Sklypo ribų.

NŽT Skyrius 2022 m. balandžio 5 d. raštu informavo Pareiškėją apie padarytą pažeidimą dėl neteisėto valstybinės žemės užėmimo (žr. pažymos 4.9 papunktį).

Pareiškėjo 2022 m. rugpjūčio 8 d. skundas (žr. pažymos 4.13 papunktį) ŽŪM 2022 m. rugpjūčio 11 d. raštu (žr. pažymos 4.14 papunktį) ir 2022 m. rugpjūčio 18 d. skundas (žr. pažymos 4.17 papunktį) Vyriausybės kanceliarijos 2022 m. rugpjūčio 25 d. raštu (žr. pažymos 4.18 papunktį) buvo persiųsti nagrinėti NŽT.

Savivaldybės administracijos 2022 m. rugpjūčio 11 d. raštu buvo patvirtinta galimybė Pareiškėjui išsipirkti valstybinės žemės dalį (žr. pažymos 4.15 papunktį).

NŽT Skyriui 2022 m. rugpjūčio 16 d. atlikus pakartotinį žemės naudojimo valstybinės kontrolės patikrinimą (žr. pažymos 4.16 papunktį), buvo nustatyta, kad žemės naudojimo tvarkos pažeidimas nepašalintas, todėl Pareiškėjas, remiantis Savivaldybės administracijos 2022 m. rugpjūčio 11 d. raštu buvo kviečiamas atvykti į NŽT Skyrių spręsti klausimą dėl nustatyto pažeidimo pašalinimo ir kreipimosi į teismą būtinybės, o ne administracinės atsakomybės klausimas.

NŽT Skyrius 2022 m. rugsėjo 27 d. raštu (žr. pažymos 4.23 papunktį) kreipėsi į Savivaldybės administraciją, kuri 2022 m. spalio 18 d. informavo apie <...> gatvės kadastrinių duomenų nustatymo ir registravimo Nekilnojamojo turto registre darbus (žr. pažymos 4.25 papunktį).

20.5. NŽT Skyriuje 2022 m. spalio 13 d. buvo gautas Pareiškėjo 2022 m. rugsėjo 23 d. prašymas atidėti protokolo surašymą iki 2022 m. spalio 31 d. (žr. pažymos 4.24 papunktį).

20.6. NŽT Skyriuje 2022 m. spalio 27 d. gavus Pareiškėjo pranešimą apie 2022 m. spalio 21 d. atliktus veiksmus, pašalinant valstybinės žemės naudojimo pažeidimą, atlaisvinant valstybinės žemės dalį, prašant nutraukti administracinio nusižengimo teiseną (žr. pažymos 4.27 papunktį), NŽT Skyriui 2022 m. lapkričio 29 d. atlikus patikrinimą, 2022 m. gruodžio 2 d. raštu Pareiškėjas buvo informuotas apie priimtą sprendimą nutraukti administracinio nusižengimo bylos teiseną (žr. pažymos 4.28 papunktį).

21. Pagal Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalį, skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad konstatavus savavališką valstybinės žemės užėmimą, NŽT Skyriaus tarnautojai, vykdydami žemės naudojimo valstybinę kontrolę, ėmėsi veiksmų ir priėmė sprendimus, kurių teisėtumą Pareiškėjas turėjo teisę ginčyti nustatyta tvarka, bei sudarė galimybes Pareiškėjui pažeidimo padarinių pašalinimo klausimą spręsti, įsigijant žemės dalį nuosavybėn, po to, kai bus patvirtinti <...> gatvės kadastro duomenys, tačiau Seimo kontrolierės atliekamo tyrimo metu Skunde nurodyta situacija pasikeitė iš esmės, Pareiškėjui pašalinus savavališku pripažinto valstybinės žemės dalies užėmimo padarinius ir nutraukus pradėtą valstybinės žemės prie Sklypo išpirkimo procedūrą (žr. pažymos 4.25, 4.27-4.28 ir 20.6 papunkčius). Atsižvelgiant į tai, kad administracinio nusižengimo bylos teiseną buvo nutraukta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu bei 22 straipsnio 3 dalimi, šios skundo dalies tyrimas nutrauktinas.

Dėl ŽŪM tarnautojų veiksmų, pažeidžiant teisę į gerą viešąjį administravimą

22. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, susijusią su šioje dalyje aptariamu klausimu, atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus:

22.1. Šios skundo dalies objektas – ŽŪM tarnautojų veiksmai, gavus Pareiškėjo kreipimuisi, galimai pažeidžiant teisę į gerą viešąjį administravimą.

22.2. Pareiškėjo 2022 m. vasario 17 d. kreipimasis (žr. pažymos 4.5 papunktį) vertintinas kaip skundas (žr. pažymos 13 punktą) dėl netinkamų NŽT Skyriaus tarnautojų veiksmų ir sprendimų, priimtų 2021 m. rugpjūčio 4 d. atlikus žemės naudojimo patikrinimą (žr. pažymos 4.1 papunktį), ir kaip prašymas pasiūlyti NŽT Skyriui taikyti švelnesnį sprendimą, nereikalaujant nugriauti vartų stulpus.

22.3. Vienas pagrindinių principų, kuriais grindžiama viešojo administravimo subjektų veikla, yra įstatymo viršenybės, teisėtumo principas, reiškiantis, kad viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus (žr. pažymos 13 punktą).

Įstatymų leidėjas įpareigoja viešojo administravimo subjektus asmenų pateiktus prašymus ir skundus nagrinėti pagal kompetenciją, o atsakymus į juos parengti, atsižvelgiant į jų turinį (žr. pažymos 13 ir 15 punktus). Išsamumo principas, kuriuo savo veikloje privalo vadovautis viešojo administravimo subjektai, reikalauja, kad asmens prašymą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis remtasi, vertinant prašymo turinį. Efektyvumo principas įpareigoja viešojo administravimo subjektus skirtus išteklius naudoti kuo mažesniais sąnaudomis, siekiant geriausio rezultato. Prašymų nagrinėjimo tvarka ir terminai reglamentuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo

subjektuose taisyklėse (žr. pažymos 15 punktą).

Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (žr. pažymos 15 punktą) 29 punkte nustatyta, kad prašymai ir skundai gali būti nenagrinėjami Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais (žr. pažymos 13 punktą), taip pat kituose įstatymuose nustatytais pagrindais.

22.4. Į Pareiškėjo 2022 m. vasario 17 d. kreipimąsi atsakyta ŽŪM 2022 m. vasario 24 d. raštu (žr. pažymos 4.6 papunktį), persiunčiant kreipimąsi NŽT.

Dėl Pareiškėjo teiginio, kad NŽT galimai neobjektyviai atliko jo skundžiamos situacijos tyrimą, nes NŽT Skyriaus vedėjas yra dirbęs šioje institucijoje (žr. pažymos 2.1 papunktį), negali būti pagrindas nesivadovauti Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 35 punktu (žr. pažymos 15 punktą), nustatančiu, kad prašymus ir skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal joms nustatytą kompetenciją.

Į ŽŪM 2022 m. vasario 24 d. raštą NŽT atsakymas pateiktas 2022 m. kovo 15 d. raštu (žr. pažymos 4.7 papunktį) ir 2022 m. balandžio 5 d. raštu (žr. pažymos 4.9 papunktį), papildomai informuojant ir apie pakartotinai 2022 m. kovo 30 d. atliktą žemės naudojimo valstybinės kontrolės patikrinimą (žr. pažymos 4.8 papunktį).

22.5. ŽŪM tarnautojų veiksmai, gavus 2022 m. vasario 17 d. kreipimąsi, buvo netinkami, nes:

- nors Pareiškėjo kreipimesi buvo nurodyti NŽT Skyriaus galimai netinkami veiksmai ir sprendimai, kas laikytina skundu (žr. pažymos 13 punktą), ŽŪM Pareiškėjo kreipimąsi nepagrįstai įvardino tik prašymu;

- nors Pareiškėjo kreipimasis buvo persiųstas NŽT, 2022 vasario 24 d. rašte nėra aiškiai nurodyta, kad ŽŪM neįgaliota spręsti nurodytų klausimų, kas galėjo sąlygoti pakartotinį Pareiškėjo kreipimąsi į nekompetentingą nurodytais klausimais ŽŪM. Tai padaryta tik pakartotinio kreipimosi gavimo ŽŪM metu (žr. pažymos 4.14 papunktį);

- nenurodytas ir teisinis kreipimosi persiuntimo NŽT pagrindas, t. y. konkreti Viešojo administravimo įstatymo nuostata (žr. pažymos 13 punktą). Šio teisės akto 11 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kokiais atvejais prašymas ar skundas gali būti nenagrinėjamas;

- nenurodžius atsisakymo nagrinėti skundą ir patenkinti prašymą ginčijimo galimybės ir tvarkos, nesilaikyta Prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 47 punkte (žr. pažymos 15 punktą) nustatytų reikalavimų.

22.6. ŽŪM 2022 m. rugpjūčio 8 d. gautas Pareiškėjo 2022 m. rugpjūčio 7 d. kreipimasis (žr. pažymos 4.13 papunktį) vertintinas ir kaip skundas (žr. pažymos 13 punktą) dėl NŽT Skyriaus tarnautojų veiksmų bei sprendimų, priimtų 2021 m. rugpjūčio 4 d. ir 2022 m. kovo 30 d., ir kaip prašymas skundą pavesti ištirti nešališkiems asmenims (žr. pažymos 15 punktą).

ŽŪM 2022 m. rugpjūčio 11 d. raštu (žr. pažymos 4.14 papunktį) šis kreipimasis buvo persiųstas nagrinėti NŽT, kuri atsakymą Pareiškėjui pateikė 2022 m. rugsėjo 7 d. raštu (žr. pažymos 4.19 papunktį).

Nenurodžius atsisakymo nagrinėti Pareiškėjo kreipimąsi ginčijimo galimybės ir tvarkos, nesilaikyta Prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 47 punkte (žr. pažymos 15 punktą) nustatytų reikalavimų.

22.7. Į ŽŪM kaip „kopijas“ pateiktus Pareiškėjo 2022 m. rugpjūčio 18 d. kreipimąsi (žr. pažymos 4.17 papunktį) ir 2022 m. rugsėjo 10 d. kreipimąsi (žr. pažymos 4.20 papunktį) atsakymai nebuvo pateikti, vadovaujantis Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 38 punktu (žr. pažymos 15 punktą).

23. Apibendrinant darytina išvada, kad nėra pagrindo teigti, jog, ŽŪM gavus 2022 m. vasario 17 d. ir 2022 m. rugpjūčio 7 d. Pareiškėjo kreipimusis (žr. pažymos 4.5 ir 4.13 papunktius), rengiant atsakymus į juos buvo laikytasi teisės aktų reikalavimų (žr. pažymos 22 punktą). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad buvo pažeisti teisėtumo ir atsakingo valdymo principai (žr. pažymos 9, 13 ir 18 punktus), Pareiškėjo teisė į gerą viešąjį administravimą (žr. pažymos 13 punktą), todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, ši skundo dalis pažymoje nurodytu aspektu pripažintina pagrįsta.

Dėl Vyriausybės kanceliarijos tarnautojų veiksmų, pažeidžiant teisę į gerą viešąjį administravimą

24. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, susijusią su šioje dalyje aptariamu klausimu, atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus:

24.1. Šios skundo dalies objektas – Vyriausybės kanceliarijos tarnautojų veiksmai, gavus Pareiškėjo kreipimuisi, galimai pažeidžiant teisę į gerą viešąjį administravimą.

24.2. Pareiškėjo 2022 m. rugpjūčio 18 d. kreipimasis į Vyriausybės kanceliariją (žr. pažymos 4.17 papunktį) vertintinas ir kaip skundas (žr. pažymos 13 punktą) dėl ŽŪM tarnautojų netinkamų veiksmų, gavus 2022 m. vasario 17 d. ir 2022 m. rugpjūčio 7 d. kreipimuisi, ir kaip prašymas pavesti kreipimąsi ištirti nešališkiems asmenims (žr. pažymos 15 punktą). Pareiškėjas nurodė, kad ŽŪM į Pareiškėjo 2022 m. vasario 17 d. ir 2022 m. rugpjūčio 7 d. skundus atitinkamai nereagavo, formaliai persiūsdama NŽT, prašydama ištirti galimai neteisėtus veiksmus, dėl kurių Pareiškėjas kreipėsi. Pareiškėjas skundė NŽT Skyriaus vedėjo galimai neteisėtus veiksmus ir prašė tyrimą pavesti tirti kitam (nešališkam) asmeniui, nes NŽT Skyriaus vedėjas yra dirbęs NŽT, todėl, Pareiškėjo manymu, jo skundai buvo išnagrinėti šališkai / neobjektyviai.

Į Pareiškėjo 2022 m. rugpjūčio 18 d. kreipimąsi atsakyta Vyriausybės kanceliarijos 2022 m. rugpjūčio 25 d. raštu, persiunčiant jį NŽT (žr. pažymos 4.18 papunktį), kuri atsakymą Pareiškėjui pateikė 2022 m. rugsėjo 7 d. (žr. pažymos 4.20 papunktį).

24.3. Vyriausybės kanceliarijos tarnautojų veiksmai, gavus 2022 m. rugpjūčio 18 d. kreipimąsi, buvo netinkami, nes:

- apie ŽŪM tarnautojų veiksmų (ne)tinkamumą Vyriausybės kanceliarijos 2022 m. rugpjūčio 25 d. rašte neužsiminta, nesilaikant išsamumo principo, įpareigojančio viešojo administravimo subjektą į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai ir argumentuotai (žr. pažymos 13 punktą) bei Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 45 punkto reikalavimo atsakymą parengti atsižvelgiant į prašymo (skundo) turinį (žr. pažymos 15 punktą);

- nors Pareiškėjo kreipimasis buvo persiūstas NŽT, 2022 m. rugpjūčio 25 d. rašte nėra aiškiai nurodyta, kad Vyriausybės kanceliarija negaliota spręsti nurodytų klausimų, kas galėjo sąlygoti pakartotinį Pareiškėjo kreipimąsi į nekompetentingą nurodytais klausimais Vyriausybės kanceliariją. Tik Seimo kontrolierės atliekamo tyrimo metu Vyriausybės kanceliarija konstatavo, kad tiek Pareiškėjo 2022 m. rugpjūčio 18 d., tiek 2022 m. rugsėjo 10 d. nurodytos identiškos aplinkybės nepriskirtinos šios institucijos kompetencijai (žr. pažymos 7 punktą), o subsidiarumo principas įpareigoja viešojo administravimo subjektus sprendimus priimti ir įgyvendinti žemiausiu efektyvumą galinčiu užtikrinti viešojo administravimo sistemos lygmeniu (žr. pažymos 13 punktą);

- nenurodžius atsisakymo nagrinėti Pareiškėjo kreipimąsi ginčijimo galimybės ir tvarkos, nesilaikyta Prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 47 punkte (žr. pažymos 15 punktą) nustatytų reikalavimų;

- nors Pareiškėjo kreipimesi buvo rašyta apie jo privataus Sklypo ribose esančio <...> gatvės vandentekio ir net jo paskirstymo šulinio neatlygintą naudojimą, nenustačius servituto, tyrimo metu nebuvo gauta duomenų apie šios informacijos persiuntimą Savivaldybės administracijai, kaip geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimo funkciją vykdančiai institucijai (žr. pažymos 12 punktą), nesilaikant Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje nustatyto įpareigojimo nenagrinėjamą klausimą persiūsti kompetentingam viešojo administravimo subjektui (žr. pažymos 13 punktą).

24.4. Vyriausybės kanceliarijoje 2022 m. rugsėjo 12 d. gautas 2022 m. rugsėjo 10 d. kreipimasis (žr. pažymos 4.21 papunktį), vertintinas ir kaip skundas, ir kaip prašymas pavesti kreipimąsi (žr. pažymos 4.17 papunktį) ištirti nešališkiems asmenims.

Vyriausybės kanceliarija 2022 m. rugsėjo 15 d. Pareiškėjo skundą persiuntė NŽT (žr. pažymos 4.22 papunktį).

24.5. Vyriausybės kanceliarijos tarnautojų veiksmai, gavus 2022 m. rugsėjo 10 d. kreipimąsi,

buvo netinkami, nes:

- nors iš Vyriausybės kanceliarijos 2022 m. rugsėjo 15 d. rašto (žr. pažymos 4.22 papunktį) turinio galima suprasti, kad Pareiškėjo 2022 m. rugsėjo 10 d. skunde nurodyti klausimai nebus nagrinėjami, pažymint, jog į ankstesnį Pareiškėjo kreipimąsi buvo atsakyta NŽT 2022 m. rugsėjo 7 d. raštu (žr. pažymos 4.20 papunktį), t. y. iš esmės ignoruotas Pareiškėjo skunde nurodytas teiginys dėl ŽŪM tarnautojų neveikimo, nereaguojant į Pareiškėjo skunduose nurodytas aplinkybes, ir galimai šališko skundų nagrinėjimo NŽT, rašte tai aiškiai nenurodyta. Tik Skundo tyrimo metu Vyriausybės kanceliarija pateikė paaiškinimą dėl Pareiškėjo teiginio, susijusio su NŽT Skyriaus vedėjo šališkumu, ir argumentaciją, kodėl nepaisant Pareiškėjo prašymo skirti skundą nagrinėti nešališkam asmeniui, kreipimasis buvo persiųstas nagrinėti NŽT (žr. pažymos 7 punktą) – Pareiškėjo kreipimaisi (skundai) buvo persiųsti nagrinėti ne nurodytam NŽT Skyriaus vedėjui, o NŽT direktoriui, nes jis atsakingas už NŽT darbo organizavimą, kad būtų tinkamai įgyvendinami šiai įstaigai iškelti uždaviniai ir deleguotos funkcijos (NŽT nuostatų 13.1 papunktis), ir įstatymų nustatyta tvarka priima į pareigas ir atleidžia iš jų NŽT valstybės tarnautojus bei darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, juos skatina, skiria jiems pašalpas, tarnybines ar drausmines nuobaudas (Nuostatų 13.7 papunktis). Be to, VAĮ nustatytas subsidiarumo principas (žr. pažymos 11 punktą) įpareigoja viešojo administravimo subjektų sprendimus priimti ir įgyvendinti žemiausiu efektyvumą galinčiu užtikrinti viešojo administravimo sistemos lygmeniu. Pareiškėjui skirtuose raštuose ši informacija nebuvo nurodyta;

- nenurodžius teisinio atsisakymo nagrinėti kreipimąsi pagrindo, nesilaikyta įstatymo viršenybės principo, įpareigojančio viešojo administravimo subjektą visus sprendimus pagrįsti įstatymais (žr. pažymos 13 punktą);

- nenurodžius atsisakymo nagrinėti Pareiškėjo kreipimąsi ginčijimo galimybės ir tvarkos, nesilaikyta Prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 47 punkte (žr. pažymos 15 punktą) nustatytų reikalavimų.

24.6. Išsamių, argumentuotų, teisės aktų nuostatomis (ne tik blanketinėmis nuorodomis į teisės aktų pavadinimus, bet ir šių nuostatų turiniu) pagrįstų atsakymų pateikimas, aiškiai nurodant, ar asmens skunde nurodytas klausimas priskirtinas institucijos kompetencijai, turėtų ženkliai sumažinti galimybę asmenims pakartotinai kreiptis į institucijas tais pačiais klausimais, užtikrinant atsakingo valdymo, teisėtumo ir efektyvumo principų (žr. pažymos 9, 13 ir 18 punktus) įgyvendinimą.

25. Apibendrinant darytina išvada, kad nėra pagrindo teigti, jog, Vyriausybės kanceliarijoje gavus 2022 m. rugpjūčio 18 d. ir 2022 m. rugsėjo 10 d. Pareiškėjo kreipimusis (žr. pažymos 4.17 ir 4.21 papunkčius), rengiant atsakymus į juos buvo laikytasi teisės aktų reikalavimų (žr. pažymos 24 punktą). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad buvo pažeisti teisėtumo, efektyvumo ir atsakingo valdymo principai (žr. pažymos 9, 13 ir 18 punktus), Pareiškėjo teisė į gerą viešąjį administravimą (žr. pažymos 13 punktą), todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, ši skundo dalis pažymoje nurodytu aspektu pripažintina pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAI

26. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundo dalies tyrimą dėl žemės naudojimo valstybinės kontrolės tinkamumo nutraukti.

27. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundo dalį dėl ŽŪM tarnautojų veiksmų, pažeidžiant teisę į gerą viešąjį administravimą, pripažinti pagrįsta.

28. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundo dalį dėl Vyriausybės kanceliarijos tarnautojų veiksmų, pažeidžiant teisę į gerą viešąjį administravimą, pažymoje nurodytu aspektu pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

29. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė rekomenduoja:

29.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai – atkreipti dėmesį į šioje pažymoje konstatuotus teisės į gerą viešąjį administravimą pažeidimus (žr. pažymos 24-25 punktus), ir užtikrinti, kad Vyriausybės kanceliarijoje gauti asmenų kreipimaisi būtų nagrinėjami, įgyvendinant atsakingo valdymo, teisėtumo, efektyvumo, išsamumo principus.

29.2. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai – atkreipti dėmesį į šioje pažymoje konstatuotus teisės į gerą viešąjį administravimą pažeidimus (žr. pažymos 22-23 punktus), ir užtikrinti, kad Vyriausybės kanceliarijoje gauti asmenų kreipimaisi būtų nagrinėjami, įgyvendinant atsakingo valdymo, teisėtumo, efektyvumo, išsamumo principus.

29.3. Jurbarko rajono savivaldybės administracijai – raštu informuoti X dėl galimybės įteisinti jo raštuose nurodytą <...> gatvės vandentiekio ir jo paskirstymo šulinio, esančių jam nuosavybės teise priklausančiame žemės sklype, <...>, Jurbarko, eksploatavimą, sprendžiant servituto nustatymo ar kt. klausimą.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė